

FM: Ekonomikas izaugsme pirmajā ceturksnī ir tuvu prognozētajam

Publicēts: 31.01.2018.

Latvijas ekonomikas izaugsme šā gada pirmajā ceturksnī ir bijusi tuvu Finanšu ministrijas (FM) prognozēm. Latvijas iekšzemes kopprodukts (IKP) šā gada pirmajā ceturksnī salīdzinājumā ar 2014. gada pirmo ceturksni ir palielinājies par 1,9%, savukārt salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem tas pieaudzis par 0,3%. Tas vērtējams kā salīdzinoši labs sniegums, ņemot vērā saspringto ģeopolitisko situāciju, Krievijas ekonomikas kritumu un Krievijas noteiktās sankcijas. Salīdzinājumam - ekonomikas izaugsme Eiropas Savienībā (ES) šā gada pirmajā ceturksnī bija 1,4%, savukārt eirozonā tikai 1%. Tādējādi Latvijas ekonomikas izaugsme saglabājas virs ES vidējās izaugsmes.

No nozaru viedokļa būtiskākais faktors, kas ir sekmējis ekonomikas izaugsmi šā gada pirmajā ceturksnī, ir ražošanas atjaunošana AS "KVV Liepājas metalurģis". Lai gan ražošana tika atjaunota tikai februāra beigās un tikai daļēji apjomā, tam jau ir jūtama ietekme uz apstrādes rūpniecības izlaidi, kas šā gada pirmajā ceturksnī augusi par 4,4% salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn.

Bez apstrādes rūpniecības no nozarēm izaugsmi veicinājušas arī pakalpojumu nozares un mazumtirdzniecība. Salīdzinājumā ar 2014. gadu izlaide finanšu un apdrošināšanas darbībās augusi par 15,7%, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumos par 5,7%, un mazumtirdzniecībā par 8%. Savukārt zemais pieaugums tirdzniecībā 0,6% apmērā skaidrojams ar samazinājumu vairumtirdzniecībā un autotransporta tirdzniecībā. Kopumā šīs tendences liecina par stabilu iekšējā patēriņa pieaugumu, ko nodrošina pieaugoša darba samaksa un bezdarba mazināšanās.

Tomēr straujākus izaugsmes tempus pirmajā ceturksnī liedza sasniegt kritums lauksaimniecības (-8,6%), pārējās rūpniecības (-4,1%) un būvniecības (-0,1%), kā arī transporta un uzglabāšanas (-1,6%) nozarēs. Kritums šajās nozarēs saistīts gan ar ārējās ekonomiskās vides negatīvo ietekmi, gan īstermiņa sezonāliem faktoriem, piemēram, elektroenerģijas ražošanā.

Neiepriecinošas tendences joprojām vērojamas investīcijās, kas pirmajā ceturksnī samazinājušās par 0,9% salīdzinājumā ar pērnā gada pirmo ceturksni. Tādējādi investīciju kritums vērojams jau trīs ceturkšņus pēc kārtas, un būtisks investīcijas ietekmējošs faktors ir ģeopolitiskā situācija un negatīvā ārējā vide. Tas liek uzņēmējiem būt piesardzīgiem un atlikt investīciju projektus, neskatoties uz to, ka jau noslodze apstrādes rūpniecībā ir vēsturiski ļoti augstā līmenī.

Lai arī kopumā Latvijas ekonomikas izaugsmi joprojām apdraud dažādi ārējās vides riski, šobrīd ir arī vairāki faktori, kas norāda uz straujāku izaugsmi gada otrajā pusē. Ekonomiskā situācija ES turpina uzlaboties, par ko jau liecina dažādi īstermiņa indikatori. Tas ir būtiski, jo, neskatoties uz to, ka Krievija ir viens no būtiskākajiem eksporta tirgiem Latvijai, vairāk nekā 70% no Latvijas eksporta iet uz ES valstīm. Papildus tam, kopš gada sākuma ievērojami pieaudzis rubļa kurss pret eiro, kas pozitīvi ietekmē Latvijas eksportētāju konkurētspēju Krievijas tirgū. Visbeidzot, pirmā ceturkšņa algu un nodarbinātības kāpums liecina par labām privātā patēriņa pieauguma iespējām tuvākajos ceturkšņos.

FM pašreizējās makroekonomisko rādītāju prognozes 2015. gadam kopumā paredz izaugsmi 2,1% apmērā. Prognozes paredzēts koriģēt, gatavojot 2016. gada budžetu, ņemot vērā IKP datus par šā gada 1. ceturksni un aktuālākos īstermiņa makroekonomiskos rādītājus.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-ekonomikas-izaugsme-pirmaja-ceturksni-ir-tuvu-prognozetajam>